

Sygn. akt I C 2147/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Maciej Plaskacz

Protokolant sekretarz sądowy Karolina Komorowska

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2017 r. w Grudziądzu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w B.

przeciwko M. F.

o zapłatę

I. umarza postępowanie w części – w zakresie obejmującym żądanie zasądzenia od pozwanej na rzecz strony powodowej kwoty 1.650 zł;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od powodowej (...) spółki akcyjnej w B. na rzecz pozwanej M. F. kwotę 2.400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) powiększoną o należny podatek od towarów i usług stanowiącą opłatę za pomoc prawną udzieloną pozwanej z urzędu przez radcę prawnego A. Z..

Sygn. akt I C 2147/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 września 2016 r. w postępowaniu nakazowym powodowa (...) spółka akcyjna w B. domagała się zasądzenia na jej rzecz od pozwanej M. F. kwoty 11.807,66 zł z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 13 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu. Wyjaśniła, że pozwana w wekslu podpisanym dnia 10 lipca 2015 r. zobowiązała się do zapłaty w dniu 12 kwietnia 2016 r. kwoty 14.217,66 zł, natomiast wpłaciła jedynie 2.410 zł.

Dnia 14 października 2016 r. stwierdzono brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i upominawczym (k. 11).

W piśmie procesowym z dnia 30 listopada 2016 r. (k. 19-20) pozwana zarzuciła: brak wiedzy o składnikach kwoty dochodzonej pozwem, niezasadne zaliczenie składki ubezpieczeniowej do długu pozwanej oraz spłacanie przez pozwaną pożyczki zaciągniętej u strony powodowej.

Postanowieniem wydanym na rozprawie dnia 1 grudnia 2016 r. (k. 39) Sąd zwolnił pozwaną od kosztów sądowych w całości i ustanowił dla niej radcę prawnego z urzędu.

W piśmie procesowym z dnia 13 marca 2017 r. (k. 48-49) pozwana powołała się na generalnie regularne wpłaty rat, z wyjątkiem okresu od grudnia 2015 r. do marca 2016 r., a także na niezasadne obciążanie ją kosztami ubezpieczenia za okres po wypowiedzeniu pożyczki.

Pismem procesowym z dnia 13 kwietnia 2017 r. (k. 55-56) strona powodowa cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 1.650 zł. Wyjaśniła, że dołączony do pozwu weksel był wekslem gwarancyjnym zabezpieczającym spłatę pożyczki z dnia 10 lipca 2015 r. Wskazała, że wskutek braku wpłat za co najmniej dwa pełne okresy płatności umowa została wypowiedziana. Przyznała, że przed wypowiedzeniem pozwana zapłaciła 1.370 zł, po wypowiedzeniu a przed wniesieniem pozwu – 2.410 zł. Dodała, że postawienie pożyczki w stan natychmiastowej wymagalności nie stanowi przyczyny wygaśnięcia ubezpieczenia.

W piśmie procesowym z dnia 28 kwietnia 2017 r. (k. 78) strona powodowa przyznała zapłatę przez pozwaną po wniesieniu pozwu łącznie kwoty 1.650 zł.

Sprawa została rozpoznana w postępowaniu zwyczajnym.

Sąd ustalił, co następuje:

Dnia 10 lipca 2015 r. pozwana M. F. jako pożyczkobiorca i (...) spółka akcyjna w B. zawarła umowę pożyczki. W umowie zamieszczono następujące informacje o istotnych elementach nawiązanego stosunku prawnego: kwota udzielonej pożyczki 12.256 zł (w tym całkowita kwota pożyczki wypłaconej pozwanej 4.000 zł, koszt ubezpieczenia 7.497 zł i opłata przygotowawcza 759 zł), wynagrodzenie umowne 848 zł, wysokość miesięcznej raty 273 zł, liczba rat 48, raty płatne do 13 dnia każdego miesiąca począwszy od sierpnia 2015 r. Pozwana przed zawarciem umowy była poinformowana w biurze strony powodowej o ubezpieczeniu i o tym, że „jest niedrogie”. Pozwana nie czytała przedłożonych jej dokumentów przed ich podpisaniem.

Składka w kwocie 7.497 zł została przekazana przez stronę powodową ubezpieczycielowi – (...).U. SA w W..

W umowie zamieszczono postanowienie następującej treści: „Jeżeli Pożyczkobiorca nie zapłacił w terminach określonych w umowie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, Pożyczkodawca może wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu i wypełnić weksel po uprzednim wezwaniu Pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania” (11.1).

Dowody:

Umowa pożyczki wraz z kalendarzem spłat – k. 21, 57-63

Pismo z dnia 12 czerwca 2017 r. – k. 95

Zeznanie pozwanej przesłuchanej w charakterze strony – k. 113

Dnia 10 lipca 2015 r. pozwana M. F. podpisała weksel własny in blanco zabezpieczający pożyczkę udzieloną w tej samej dacie przez stronę powodową. Weksel został wypełniony na sumę wekslową 14.217,66 zł z terminem płatności dnia 12 kwietnia 2016 r.

W deklaracji wekslowej pozwana upoważniła stronę powodową do wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą jej zadłużeniu w (...) Polska.

Dowody:

Weksel – k. 4

Deklaracja wekslowa – k. 64

Pozwana dokonała zapłaty następujących kwot na rzecz strony powodowej:

2015-08-14 280 zł

2015-09-17 280 zł

2015-10-21 280 zł

2015-11-23 300 zł

2016-01-05 230 zł

2016-03-31 600 zł

2016-04-05 170 zł

2016-05-31 240 zł

2016-06-13 350 zł

2016-07-24 350 zł

2016-08-12 350 zł

2016-09-12 350 zł

2016-10-13 350 zł

2016-11-14 350 zł

2016-12-12 350 zł

2017-01-17 250 zł

2017-02-28 350 zł

2017-03-30 300 zł

2017-04-28 300 zł

2017-05-17 300 zł

2017-06-30 200 zł

Okoliczność bezsporna, a ponadto dowody:

Potwierdzenia wpłat – k. 22-35, 81-85

Pismem z dnia 15 lutego 2016 r. strona powodowa wezwała pozwaną do zapłaty zaległych rat pożyczki w kwocie 541 zł w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki.

Dowód:

Pismo z dnia 15 lutego 2016 r. z potwierdzeniem nadania – k. 69-71

Pismem z dnia 13 marca 2016 r. strona powodowa wypowiedziała pozwanej umowę pożyczki z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia.

Dowód:

Pismo z dnia 13 marca 2016 r. – k. 5

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny został ustalony generalnie na podstawie dokumentów, których rzetelność i autentyczność nie budziły zastrzeżeń stron ani Sądu. Zeznania pozwanej miały charakter uzupełniający i zostały uznane przez Sąd za wiarygodne jako spójne, logiczne, zgodne z zasadami doświadczenia życiowego i korespondujące z dokumentami.

Strona powodowa dochodzi roszczeń ze stosunku wekslowego, a podstawę roszczenia stanowi weksel własny in blanco pozwanej wystawiony na zabezpieczenie roszczeń wynikających z umowy pożyczki z dnia 10 lipca 2015 r. W deklaracji wekslowej pozwana upoważniła stronę powodową do wypełniania weksla na sumę odpowiadającą jej zadłużeniu w powodowej spółce. Obrona procesowa pozwanej koncentrowała się na wypełnieniu weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym. Zarzuty takie w stosunku do pierwotnego wekslobiorcy mogą być podnoszone bez ograniczeń (zob. J. J., Komentarz do ustawy – Prawo wekslowe [w:] J. J., M. K., Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz, wyd. 3, W. 2014, Lex/el., komentarz do art. 10, nb. 10).

W pierwszej kolejności pozwana zaprzeczyła, by zaprzestała spłaty pożyczki. Twierdzenie to implikuje konieczność zbadania, czy umowa pożyczki została skutecznie wypowiedziana przez stronę powodową. Przesłankami skutecznego wypowiedzenia umowy były: pozostawanie pożyczkobiorcy w opóźnieniu z zapłatą pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności oraz uprzednie wezwanie pozwanej do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni. Z treści postanowienia zawartego w punkcie 11.1 umowy wynika, że opóźnienie

z zapłatą pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności powinno istnieć w chwili wezwania do zapłaty oraz w chwili wypowiedzenia umowy. Wezwanie pozwanej do zapłaty nastąpiło pismem z dnia 15 lutego 2016 r. i opiewało na kwoty 541 zł. Kwota zadłużenia została wyliczona prawidłowo, gdyż do podanej daty suma wpłat pozwanej wyniosła 1.370 zł, natomiast suma wymagalnych w tym czasie rat pożyczki – 1.911 zł. Wysokość raty zamykała się w kwocie 273 zł, a równowartość rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności –

w kwocie 546 zł. W tej sytuacji należy stwierdzić, że wezwanie do zapłaty rat nastąpiło przedwcześnie, gdyż do poziomu zadłużenia umożliwiającego podjęcie czynności zmierzających do wypowiedzenia umowy brakowało wówczas 5 zł. Identyczna wysokość zadłużenia istniała w chwili sporządzenia pisma wypowiedzającego umowę, gdyż w dacie jego sporządzenia – 13 marca 2016 r. – nie upłynął jeszcze termin płatności raty wymagalnej

w marcu, określony w harmonogramie właśnie na dzień 13 marca 2016 r. Skoro nie zostały spełnione określone w ogólnych warunkach umowy przesłanki wypowiedzenia umowy, wypowiedzenie to należy uznać za bezskuteczne. Strona powodowa nie była również uprawniona do wypełnienia weksla in blanco wystawionego przez pozwaną. Na marginesie należy nadmienić, że do chwili zamknięcia rozprawy pozwana uiściła na rzecz strony powodowej 6.530 zł, a raty wymagalne w tym okresie wynoszą 6.279 zł.

Postanowieniem zawartym w punkcie I sentencji wyroku, na podstawie art. 355 § 1 k.p.c., Sąd umorzył postępowanie w zakresie roszczeń, co do których strona powodowa cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako bezzasadne, o czym orzeczono w punkcie II sentencji na podstawie art. 28 w zw. z art. 104 Prawa wekslowego.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparto na art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c. i oparto na zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu. Pozwana wygrała proces w całości,

co uzasadniało obciążenie całością kosztów procesu strony przeciwnej. Koszty te obejmowały opłatę za pomoc prawną udzieloną pozwaną z urzędu przez radcę prawnego, przy czym do obliczenia jej wysokości zastosowano rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, Dz. U. poz. 1805 (§ 4 ust. 1 w zw. z § 8 pkt 5 oraz § 4 ust. 3; por. uwagi poczynione w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2015 r., III CZP 90/15, OSNC 2017, nr 1, poz. 3).